

“Empresonar Batasuna és un escàndol jurídic”

Des del punt de vista jurídic, quina consideració feu sobre la darrera actuació del jutge de l'Audiència Nacional espanyola Baltasar Garzón, respecte als membres de la mesa nacional de Batasuna?

—Segueix la línia impulsada per aquest mateix magistrat fa molts anys, incloent el salt qualitatiu que va significar el sumari 18/98, que va comportar una extensió de la persecució de la violència als espais directament relacionats amb l'exercici de drets i llibertats civils. Crec que és molt important que els bons juristes no es trobin contaminats per la dimensió emocional que genera la lluita contra el terrorisme.

—Creieu que hi ha instruccions polítiques, darrere de l'ordre de Garzón d'empresonar els principals interlocutors de Batasuna?

—La independència judicial ha de ser la premissa a partir de la qual es configura l'activitat dels tribunals, i dins d'aquesta independència l'únic límit és el que significa la tasca d'interpretació jurídica sempre dins el marc legal. Però cal tenir present una qüestió molt rellevant, i és que la Fiscalia ha demanat presó, i justament amb la interpretació de la posició de la Fiscalia sí que es poden deduir instruccions polítiques, perquè aquesta depèn de l'executiu espanyol.

—Garzón s'ha extralimitat, en la interpretació jurídica?

—Les iniciatives judicials, tant de Marlaska com de Garzón, respecte a l'esquerra *abertzale* es caracteritzen per una extralimitació constant de conceptes jurídics molt assentats i pel principi d'excepcionalitat, que significa que per a perseguir la violència qualsevol resolució judicial és vàlida. Els juristes que discutim la constitucionalitat d'aquestes resolucions sovint som acusats de ser amics dels terroristes.

—La llei de partits anul·la el dret de reunió i d'associació?

Gemma Calvet (Barcelona, 1966) és advocada, experta en drets humans i dret penal. Des de l'any 2001 fins el 2003 va ser directora general de drogodependències del govern basc. Ha impulsat la iniciativa de Juristes pel Procés de Pau i participa activament en l'Espai de Dones Ahotsak.

—La llei de partits és de caràcter administratiu. Només impedeix la constitució d'un grup de persones com a partit polític i recordem-ho, resta pendent de resolució del Tribunal d'Estrasburg per si s'ajusta o no al conveni europeu de Drets Humans. Per tant, no impedeix el dret de reunió, i encara menys de reunions privades. L'acte de Garzón del 7 d'octubre reconeix que, per a ell, era una reunió

amb caràcter clandestí, però no es pot emparar en cap precepte del codi penal per determinar-ne la il·legalitat, perquè constantment estableix l'associació de Batasuna amb ETA.

—La detenció no té fonament jurídic, a parer vostre?

—D'acord amb els fonaments jurídics del mateix acte i tenint en compte que es basa en la premissa que tot l'espai de l'esquerra *abertzale* és ETA, l'ingrés a presó de totes aquestes persones que són representants de Batasuna és un escàndol jurídic en qualsevol estat de dret. El dret penal resta sotmès a principis com el de proporcionalitat i d'última *ratio*, i en aquest cas, tenint en compte que en tota la resolució no s'esmenta cap activitat violenta, només activitats polítiques, és fora del que hauria de ser l'activitat del dret penal.

—Com ha evolucionat els darrers anys la política de l'Audiència Nacional espanyola en aquest sentit?

—Cada vegada s'ha anat endurint més, incloent-hi l'etapa del procés de pau. En són exemples l'allargament de condemna a de Juana Chaos, la reforma del codi penal de 2003 amb el plantejament del compliment íntegre de condemnes, el tancament de diaris *Egin* i *Egunkaria*, la revista *Ardi Beltza*, els processos contra Jarrai, Ekin i Gestores Pro Amnistia i el mateix sumari 18/98.

—L'atemptat d'ETA a Bilbao de dimarts passat farà que l'Audiència Nacional espanyola endureixi les actuacions en l'espai de l'esquerra *abertzale*?

—És difícil endurir-les més, jo diria que el sostre s'ha superat fa temps.

—Quin impacte tindria suprimir el principi de legalitat penal i penitenciària excepcional en la població reclusa d'ETA?

—Hauria de ser necessari, si es volgués adequar la política penitenciària i judicial als límits que la legislació estableix sobre drets humans i legalitat penitenciària. El final de la política de dispersió penitenciària i d'aïllament no hauria de ser una contrapartida en un procés de negociació, sinó un element d'estat de dret i de generació de camí de pau. En l'actual escenari, aquesta excepcionalitat crea més crispació, ressentiment i enfrontaments.

Gemma Aguilera